

Safonau'r Gymraeg – Trefniadau ar gyfer cydymffurfio a monitro (Rhagfyr 2020)

Mae'r ddogfen hon yn nodi sut y bydd y Cyngor yn ateb y gofynion canlynol yn Rheoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif 1) 2015, a ddaeth i rym ar 31 Mawrth 2015. Mae'n disodli'r dogfennau 'Cyngor Sir Penfro – Safonau'r Gymraeg' a 'Cydymffurfio a Monitro', a gynhyrchwyd yn 2016-17.

- Rhaid ichi - (a) sicrhau bod gennych drefniadau ar gyfer (i) goruchwylio'r modd yr ydych yn cydymffurfio â'r safonau cyflenwi gwasanaethau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, (ii) hybu'r gwasanaethau a gynigir gennych yn unol â'r safonau hynny, a (iii) hwyluso defnyddio'r gwasanaethau hynny, (b) cyhoeddi dogfen sy'n cofnodi'r trefniadau hynny ar eich gwefan, a sicrhau bod copi o'r ddogfen honno ar gael ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd
- Rhaid ichi gyhoeddi dogfen ar eich gwefan sy'n esbonio sut yr ydych yn bwriadu cydymffurfio â'r safonau cyflenwi gwasanaethau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy
- Rhaid ichi - (a) sicrhau bod gennych drefniadau ar gyfer goruchwylio'r modd yr ydych yn cydymffurfio â'r safonau llunio polisi yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, (b) cyhoeddi dogfen sy'n cofnodi'r trefniadau hynny ar eich gwefan, a sicrhau bod copi o'r ddogfen honno ar gael ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd
- Rhaid ichi gyhoeddi dogfen ar eich gwefan sy'n esbonio sut yr ydych yn bwriadu cydymffurfio â'r safonau llunio polisi yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy
- Rhaid ichi gyhoeddi dogfen ar eich gwefan sy'n esbonio sut yr ydych yn bwriadu cydymffurfio â'r safonau gweithredu yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy

Llywodraethu

Mae Cyngor Sir Penfro'n cynnwys 60 o Gynghorwyr y mae pob un ohonynt yn cynrychioli trigolion mewn gwahanol ardaloedd yn Sir Benfro. Mae'n cyflogi oddeutu 6,100 o gyflogeion. Cyflawnir yr ystod eang o waith ar draws pedair Cyfarwyddiaeth: Addysg; Gwasanaethau Cymunedol; Adnoddau a Gwasanaethau Cymdeithasol a Thai. Hefyd, ceir ystod eang o wasanaethau canolog sy'n cefnogi gwaith y Cyfarwyddiaethau.

Fel Awdurdod Addysg Lleol, mae'r Cyngor yn gyfrifol am ddarparu ysgolion a sicrhau digon o leoedd mewn ysgolion a, thrwy reoleiddio cwricwlwm a chymeriad yr ysgol, am gyfeiriad strategol y Gymraeg ac addysg cyfrwng Cymraeg. Mae'r Cyngor yn darparu gwasanaethau cymorth ar gyfer ysgolion trwy Gytundebau Lefel Gwasanaeth.

Yr uwch arweinydd gweithredol ar gyfer y Gymraeg yng Nghyngor Sir Penfro yw Steven Richards-Downes, y Cyfarwyddwr Addysg. Mae'r Cyfarwyddwr Addysg yn aelod o Dîm Rheoli Canolog (TRhC) y Cyngor, sy'n amcanu at gwrdd yn wythnosol. Yr arweinydd o blith aelodau etholedig yw'r Cyngh. Cris Tomos, Aelod Cabinet dros yr Amgylchedd a'r Gymraeg. Mae'r Cabinet yn cwrdd ddeg gwaith y flwyddyn. Cefnogir yr aelodau arweiniol yn eu gwaith gan Grŵp Gweithredu Safonau'r Gymraeg, sy'n cynnwys cynrychiolwyr prif adrannau a gwasanaethau cymorth y Cyngor. Mae'r grŵp yn amcanu at gwrdd yn chwarterol, a'r diben yw rhannu diweddariadau ar gyfer / gan yr adrannau / y gwasanaethau a gynrychiolir. Caiff adroddiadau perthnasol o'r grŵp eu rhannu gyda'r TRhC / Cabinet fel y bo'n briodol.

Tîm Polisi a Phartneriaeth y Cyngor sy'n gyfrifol am godi ymwybyddiaeth a materion cydymffurfio o ddydd i ddydd, ac maen nhw'n hapus i roi cyngor a chymorth un-i-un gydag unrhyw agwedd ar y Safonau y mae gan gyflogeion / aelodau ymholiadau yn eu cylch. Bydd y tîm hefyd yn trefnu unrhyw weithdai angenrheidiol ar agweddau ar Safonau'r Gymraeg ar gyfer cynulleidfaoedd cyffredinol ac a dargedir yn y Cyngor. Uned Fusnes yr Amgylchedd a Diogelu'r Cyhoedd sy'n gyfrifol am y gwasanaeth cyfieithu i ac o'r Gymraeg yn y Cyngor.

Safonau Darparu Gwasanaethau

Rhif Safon	Gofyniad	Cydymffurfiaeth
1	Os byddwch yn cael unrhyw ohebiaeth yn Gymraeg oddi wrth berson, rhaid ichi ateb yn Gymraeg (os oes angen ateb), oni bai bod y person wedi dweud nad oes angen ateb yn Gymraeg	A.Mae cyfarwyddiadau i gyflogeion wedi'u cynnwys yn y ddogfen 'Safonau, Gwasanaethau ac Adnoddau Cyfathrebu – Canllawiau i Gyflogeion' – a ategir gan Ffeithlen 'Anfon Llythyrau a Negeseuon E-bost' sy'n cynnwys gwybodaeth hawdd i'w dilyn. Mae'r ddogfen Canllawiau i Gyflogeion yn rhan o Raglen Sefydlu'r Cyngor. Mae'r Canllawiau a'r Ffeithlen ar gael ar y Fewnrwyd. Gellir eu lawrlwytho fel ffeiliau PDF hefyd i'w dosbarthu i gyflogeion sydd heb fynediad at y Fewnrwyd. Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg.
2	Pan fyddwch yn gohebu ag unigolyn ("A") am y tro cyntaf, rhaid ichi ofyn i A a yw'n dymuno cael gohebiaeth oddi wrthy ch yn Gymraeg,	B.Mae cyfleuster 'Fy Nghyfrif' y Cyngor ar www.sir-benfro.gov.uk yn galluogi cwsmeriaid i ddynodi eu dewis i gael gohebiaeth yn Gymraeg neu yn Saesneg.

	<p>ac os yw A yn ymateb i ddweud ei fod yn dymuno hynny rhaid ichi - (a) cadw cofnod o ddymuniad A, (b) gohebu yn Gymraeg ag A wrth ohebu ag A o hynny ymlaen, ac (c) anfon unrhyw ffurflenni y byddwch yn eu hanfon at A o hynny ymlaen yn Gymraeg</p>	<p>Mae hwn wedi'i integreiddio â'r system Rheoli Cysylltiadau Cwsmeriaid (CRM) a weithredir gan ein canolfan cyswllt dros y ffôn, y gellir cofnodi dewis iaith cwsmeriaid arni hefyd. Gall cwsmeriaid ddiweddarau eu dewis unrhyw bryd a gall cwsmeriaid Fy Nghyfrif wneud hyn eu hunain. Mae ein gwaith, fel rhan o'n Strategaeth Newid Sianeli Gwasanaethau Cwsmeriaid yn amcanu at annog mwy a mwy o'n cwsmeriaid i gynnal trafodion gyda ni ar-lein, a fydd yn ein galluogi i ddatblygu ein cronfa ddata dewis iaith cwsmeriaid dros amser.</p> <p>Byddwn yn adrodd ar nifer yr unigolion sy'n dynodi, Trwy Fy Nghyfrif, eu bod yn dymuno cael gohebiaeth yn Gymraeg fel rhan o'n Hadroddiad Blynyddol.</p>
3	<p>Pan fyddwch yn anfon gohebiaeth a gyfeirir at ddau unigolyn sy'n aelodau o'r un aelwyd (er enghraifft, rhieni plentyn) am y tro cyntaf, rhaid ichi ofyn i'r unigolion hynny a ydynt yn dymuno cael gohebiaeth oddi wrthyhch yn Gymraeg, ac os – (a) yw'r ddau unigolyn yn ymateb i ddweud eu bod yn dymuno hynny, rhaid ichi gadw cofnod o'u ddymuniad, a gohebu yn Gymraeg o hynny ymlaen pan fyddwch yn anfon gohebiaeth a gyfeirir at y ddau unigolyn hynny; (b) yw un o'r unigolion (ond nid y ddau) yn ymateb i ddweud ei fod yn dymuno hynny, rhaid ichi gadw cofnod o'i ddymuniad, a darparu fersiwn Gymraeg o ohebiaeth o hynny ymlaen pan fyddwch yn anfon gohebiaeth a gyfeirir at y ddau unigolyn hynny</p>	<p>Gweler B. uchod</p>
4	<p>Pan fyddwch yn anfon yr un ohebiaeth at nifer o bersonau, rhaid ichi anfon fersiwn Gymraeg o'r ohebiaeth ar yr un pryd ag y byddwch yn anfon unrhyw fersiwn Saesneg ohoni</p>	<p>Gweler A.uchod</p>
5	<p>Os nad ydych yn gwybod a yw person yn dymuno cael gohebiaeth oddi wrthyhch yn Gymraeg rhaid ichi ddarparu fersiwn Gymraeg o'r ohebiaeth pan fyddwch yn gohebu â'r person hwnnw</p>	<p>Gweler A.uchod</p>
6	<p>Os byddwch yn llunio fersiwn Gymraeg a fersiwn Saesneg gyfatebol o ohebiaeth, rhaid ichi beidio â thrin y fersiwn Gymraeg yn llai ffafriol na'r fersiwn Saesneg (er enghraifft, os yw'r fersiwn Saesneg wedi ei llofnodi, neu os oes manylion cyswllt wedi eu darparu ar y fersiwn Saesneg, rhaid i'r fersiwn Gymraeg gael ei thrin yn yr un modd)</p>	<p>Gweler A.uchod</p>
7	<p>Rhaid ichi ddatgan – a) mewn gohebiaeth, a (b) mewn cyhoeddiadau a hysbysiadau swyddogol sy'n gwahodd personau i anfon ymateb neu i anfon gohebiaeth atoch, eich bod yn croesawu cael gohebiaeth yn Gymraeg, y</p>	<p>Mae'r wybodaeth hon wedi'i chynnwys, fel rhan safonol o'r templed, ar waelod holl benawdau llythyr a negeseuon e-bost Cyngor Sir Penfro. Mae gwybodaeth</p>

	byddwch yn ateb gohebiaeth yn Gymraeg, ac na fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi	am hyn wedi'i chynnwys yn 'Safonau, Gwasanaethau ac Adnoddau Cyfathrebu – Canllawiau i Gyflogeion' (gweler A uchod).
8	Pan fydd person yn cysylltu â chi ar eich prif rif ffôn (neu ar un o'ch prif rifau ffôn), neu ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid ichi gyfarch y person yn Gymraeg	C.Caiff galwadau i'n Canolfan Cyswllt â Chwsmeriaid eu hateb gan dderbynydd galwadau awtomataidd, sy'n rhoi cyfarchiad dwyieithog ac yn caniatáu i'r galwr ddewis a yw'n dymuno cynnal yr alwad yn Gymraeg ynteu yn Saesneg. Mae gwasanaeth ateb galwadau y tu allan i oriau arferol yn ddwyieithog hefyd ac yn croesawu cwsmeriaid i adael negeseuon yn Gymraeg neu yn Saesneg. Mae cyfarwyddiadau i gyflogeion wedi'u cynnwys yn 'Safonau, Gwasanaethau ac Adnoddau Cyfathrebu – Canllawiau i Gyflogeion' – a ategir gan Ffeithlen 'Ateb y Ffôn' sy'n cynnwys gwybodaeth hawdd i'w dilyn. Mae'r ddogfen Canllawiau ar gyfer Cyflogeion yn rhan o Raglen Sefydlu'r Cyngor. Mae'r Canllawiau a'r Ffeithlen ar gael ar y Fewnrwyd. Gellir eu lawrlwytho fel ffeiliau PDF hefyd i'w dosbarthu i gyflogeion sydd heb fynediad at y Fewnrwyd. Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg.
9	Pan fydd person yn cysylltu â chi ar eich prif rif ffôn (neu ar un o'ch prif rifau ffôn), neu ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid ichi roi gwybod i'r person bod gwasanaeth Cymraeg ar gael	Gweler C.uchod
11	Pan fo person yn cysylltu â chi ar eich prif rif ffôn (neu ar un o'ch prif rifau ffôn), neu ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid ichi ddelio â'r alwad yn Gymraeg os yw'r person yn dymuno hynny - (a) hyd nes ei bod yn angenrheidiol trosglwyddo'r alwad i aelod o staff nad yw'n siarad Cymraeg sy'n gallu darparu gwasanaeth ar bwnc penodol; a (b) hyd nes nad oes aelod o staff sy'n siarad Cymraeg ar gael i ddarparu gwasanaeth ar y pwnc penodol hwnnw	Gweler C.uchod
12	Pan fyddwch yn hysbysebu rhifau ffôn, llinellau cymorth neu wasanaethau canolfannau galwadau, rhaid ichi beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg	Gweler C.uchod
13	Os byddwch yn cynnig gwasanaeth Cymraeg ar eich prif rif ffôn (neu ar un o'ch prif rifau ffôn), ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid i rif ffôn y gwasanaeth Cymraeg fod yr un peth â rhif ffôn y gwasanaeth Saesneg cyfatebol	Gweler C.uchod

14	Pan fyddwch yn cyhoeddi eich prif rif ffôn, neu unrhyw rifau sydd gennych ar gyfer llinellau cymorth neu wasanaethau canolfannau galwadau, rhaid ichi nodi (yn Gymraeg) eich bod yn croesawu galwadau yn Gymraeg	D. Mae cyfarwyddiadau i gyflogeion wedi'u cynnwys yn 'Safonau, Gwasanaethau ac Adnoddau Cyfathrebu – Canllawiau i Gyflogeion'. Mae'r ddogfen Canllawiau i Gyflogeion yn rhan o Raglen Sefydlu'r Cyngor. Mae'r Canllawiau ar gael ar y Fewnrwyd a gellir eu lawrlwytho fel ffeiliau PDF hefyd i'w dosbarthu i gyflogeion sydd heb fynediad at y Fewnrwyd. Mae ein tîm Gwasanaethau Digidol, ein tîm Dylunio Graffigol a'n Huned Arwyddion hefyd yn cael eu briffio i gyd i sicrhau bod cyflogeion sy'n gwneud ceisiadau am ddeunydd yn ymwybodol o'r gofynion o ran iaith. Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg.
15	Os oes gennych ddangosyddion perfformiad ar gyfer delio â galwadau ffôn, rhaid ichi sicrhau nad yw'r dangosyddion perfformiad hynny yn trin galwadau ffôn a wneir yn Gymraeg yn llai ffafriol na galwadau a wneir yn Saesneg	Mae ein Canolfan Cyswllt â Chwsmeriaid yn monitro nifer y galwadau a geir yn Gymraeg ac yn Saesneg, yn ogystal ag amseroedd aros yn ystod galwadau ar gyfer gwasanaethau Cymraeg a Saesneg. Byddwn yn adrodd ar yr wybodaeth hon fel rhan o'n Hadroddiad Blynyddol.
16	Rhaid i'ch prif wasanaeth (neu wasanaethau) ateb galwadau ffôn roi gwybod i bersonau sy'n galw, yn Gymraeg, fod modd gadael neges yn Gymraeg	Gweler C.uchod
17	Pan na fo gwasanaeth Cymraeg ar gael ar eich prif rif ffôn (neu ar un o'ch prif rifau ffôn), ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid ichi roi gwybod i'r personau sy'n galw (pa un ai drwy gyfrwng neges wedi ei hawtomeiddio neu fel arall) pryd y bydd gwasanaeth Cymraeg ar gael	Gweler C.uchod
19	Os bydd person yn cysylltu ag un o'ch adrannau ar rif ffôn llinell uniongyrchol (gan gynnwys ar rifau llinell uniongyrchol aelodau staff), a bod y person hwnnw'n dymuno cael gwasanaeth Cymraeg, rhaid ichi ddelio â'r alwad yn Gymraeg – (a) hyd nes ei bod yn angenrheidiol trosglwyddo'r alwad i aelod o staff nad yw'n siarad Cymraeg sy'n gallu darparu gwasanaeth ar bwnc penodol; a (b) hyd nes nad oes aelod o staff sy'n siarad Cymraeg ar gael i ddarparu gwasanaeth ar y pwnc penodol hwnnw	Gweler C.uchod
20	Pan fydd person yn cysylltu â chi ar rif llinell uniongyrchol (pa un ai ar rif llinell uniongyrchol adran neu ar rif llinell uniongyrchol aelod o staff), rhaid ichi sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg wrth gyfarch y person	Gweler C.uchod
21	Pan fyddwch yn ffonio unigolyn ("A") am y tro cyntaf, rhaid ichi ofyn i A a yw'n dymuno cael galwadau ffôn oddi wrthyfych yn Gymraeg; ac os yw A yn ymateb i	Gweler B.uchod

	ddweud ei fod yn dymuno hynny, rhaid ichi gadw cofnod o'i ddymuniad, a chynnal galwadau ffôn a wneir i A o hynny ymlaen yn Gymraeg	
22	Rhaid i unrhyw system ffôn wedi ei hawtomeiddio sydd gennych ddarparu'r gwasanaeth cyfan wedi ei awtomeiddio yn Gymraeg	Gweler C.uchod
24	Os byddwch yn gwahodd un person ("P") yn unig i gyfarfod, rhaid ichi ofyn i P a fyddai'n dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, a hysbysu P y byddwch, os oes angen, yn darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg at y diben hwnnw	<p>E. Mae cyfarwyddiadau i gyflogeion wedi'u cynnwys yn y ddogfen 'Safonau, Gwasanaethau ac Adnoddau Cyfathrebu – Canllawiau i Gyflogeion' – a ategir gan Ffeithlen 'Trefnu Cyfarfodydd a Digwyddiadau' sy'n cynnwys gwybodaeth hawdd i'w dilyn. Mae'r ddogfen Canllawiau i Gyflogeion yn rhan o Raglen Sefydlu'r Cyngor. Mae'r Canllawiau a'r Ffeithlen ar gael ar y Fewnrwyd. Gellir eu lawrlwytho fel ffeiliau PDF hefyd i'w dosbarthu i gyflogeion sydd heb fynediad at y Fewnrwyd. Hefyd ar gael ar y Fewnrwyd mae Cyfarwyddiadau i gyflogeion ynghylch sut i gael mynediad at y gwasanaeth cyfieithu corfforaethol, sy'n cynnwys darpariaeth cyfieithu ar y pryd ar gyfer cyfarfodydd. Mae'r rhain wedi'u cynnwys gyda'r canllawiau ac fe'u hategir gan Ffeithlen 'Archebu Cyfieithiad Cymraeg'.</p> <p>Byddwn yn adrodd ar nifer y ceisiadau a gyflwynir i'r gwasanaeth cyfieithu corfforaethol am ddarpariaeth cyfieithu ar y pryd mewn cyfarfodydd fel rhan o'n Hadroddiad Blynyddol.</p>
24A	Os byddwch wedi gwahodd un person ("P") yn unig i gyfarfod, a bod P wedi eich hysbysu ei fod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, rhaid ichi drefnu bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i'r Saesneg ar gael yn y cyfarfod (os nad ydych yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb gymorth gwasanaeth cyfieithu)	Gweler E.uchod
26	Os byddwch yn gwahodd unigolyn ("A") i gyfarfod, a bod y cyfarfod yn ymwneud â llesiant A, rhaid ichi ofyn i A a yw'n dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, a hysbysu A y byddwch, os oes angen, yn darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg ac o'r Saesneg i'r Gymraeg at y diben hwnnw	Gweler E.uchod
26A	Rhaid ichi drefnu bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i'r Saesneg ac o'r Saesneg i'r Gymraeg ar gael mewn cyfarfod – (a) os yw'r cyfarfod yn ymwneud â llesiant unigolyn ("A") a wahoddwyd, a (b) os yw A wedi eich hysbysu ei fod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod; os nad ydych yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb gymorth gwasanaeth cyfieithu	Gweler E.uchod

27	Os byddwch yn gwahodd mwy nag un person i gyfarfod (nad yw'n ymwneud â llesiant un neu ragor o'r unigolion a wahoddir), rhaid ichi ofyn i bob person a yw'n dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod	Gweler E.uchod
27A	Os byddwch wedi gwahodd mwy nag un person i gyfarfod (nad yw'n ymwneud â llesiant un neu ragor o'r unigolion a wahoddir), a bod o leiaf 10% (ond llai na 100%) o'r gwahoddedigion wedi eich hysbysu eu bod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, rhaid ichi drefnu bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i'r Saesneg ar gael yn y cyfarfod	Gweler E.uchod
27D	Os byddwch wedi gwahodd mwy nag un person i gyfarfod (nad yw'n ymwneud â llesiant un neu ragor o'r unigolion a wahoddir), a bod pawb a gafodd wahoddiad wedi eich hysbysu eu bod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, rhaid ichi drefnu bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i'r Saesneg ar gael yn y cyfarfod (os nad ydych yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb gymorth gwasanaeth cyfieithu)	Gweler E.uchod
29	Os byddwch yn gwahodd mwy nag un person i gyfarfod, a bod y cyfarfod hwnnw yn ymwneud â llesiant un neu ragor o'r unigolion a wahoddwyd, rhaid ichi - (a) gofyn i'r unigolyn hwnnw neu i bob un o'r unigolion hynny a yw'n dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, a (b) hysbysu'r unigolyn (neu'r unigolion hynny) y byddwch, os oes angen, yn darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg ac o'r Saesneg i'r Gymraeg at y diben hwnnw	Gweler E.uchod
29A	Rhaid ichi ddarparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i'r Saesneg ac o'r Saesneg i'r Gymraeg mewn cyfarfod - (a) os ydych wedi gwahodd mwy nag un person i'r cyfarfod (b) os yw'r cyfarfod yn ymwneud â llesiant un neu ragor o'r unigolion a wahoddwyd, ac os oes o leiaf un o'r unigolion hynny wedi eich hysbysu ei fod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod; os nad ydych yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb gymorth gwasanaeth cyfieithu	Gweler E.uchod
30	Os byddwch yn trefnu cyfarfod sy'n agored i'r cyhoedd rhaid ichi ddatgan ar unrhyw ddeunydd sy'n ei hysbysebu, ac ar unrhyw wahoddiad iddo, fod croeso i unrhyw un sy'n bresennol ddefnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod	Gweler E.uchod
31	Pan fyddwch yn anfon gwahoddiadau i gyfarfod yr ydych yn ei drefnu sy'n agored i'r cyhoedd rhaid ichi eu hanfon yn Gymraeg	Gweler A. ac E. uchod
32	Os byddwch yn gwahodd personau i siarad mewn cyfarfod yr ydych yn ei drefnu sy'n agored i'r cyhoedd rhaid ichi - (a) gofyn i bob person a wahoddir i siarad a yw'n dymuno defnyddio'r Gymraeg, a (b) os yw'r person hwnnw (neu o leiaf un o'r personau hynny) yn eich hysbysu ei fod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg, darparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i'r Saesneg at y	Gweler E.uchod

	diben hwnnw (os nad ydych yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb wasanaeth cyfieithu)	
33	Os byddwch yn trefnu cyfarfod sy'n agored i'r cyhoedd, rhaid ichi sicrhau bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i'r Saesneg ar gael yn y cyfarfod, a rhaid ichi hysbysu'r rheini sy'n bresennol ar lafar yn Gymraeg - (a) bod croeso iddynt ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd ar gael. Rhaid cydymffurfio â safon 33 ymhob amgylchiad, ac eithrio: pan fo gwahoddiad neu hysbyseb i'r cyfarfod wedi gofyn i bersonau eich hysbysu a ydynt yn dymuno defnyddio'r Gymraeg, a bod dim un person wedi eich hysbysu ei fod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod	Gweler E.uchod
34	Os byddwch yn arddangos unrhyw ddeunydd ysgrifenedig mewn cyfarfod yr ydych yn ei drefnu sy'n agored i'r cyhoedd, rhaid ichi sicrhau bod y deunydd hwnnw'n cael ei arddangos yn Gymraeg, a rhaid ichi beidio â thrin unrhyw destun Cymraeg yn llai ffafriol na'r testun Saesneg	F. Mae cyfarwyddiadau i gyflogeion wedi'u cynnwys yn 'Safonau, Gwasanaethau ac Adnoddau Cyfathrebu – Canllawiau i Gyflogeion'. Mae'r ddogfen Canllawiau i Gyflogeion yn rhan o Raglen Sefydlu'r Cyngor. Mae'r Canllawiau ar gael ar y Fewnrrwyd a gellir eu lawrlwytho fel ffeiliau PDF hefyd i'w dosbarthu i gyflogeion sydd heb fynediad at y Fewnrrwyd. Mae ein tîm Gwasanaethau Pwyllgor, ein tîm Gwasanaethau Digidol, ein tîm Dylunio Graffigol, ein Huned Arwyddion ac Uned yr Amgylchedd a Diogelu'r Cyhoedd (sy'n ymdrin â hysbysebu yn y wasg) hefyd yn cael eu briffio i sicrhau bod cyflogeion sy'n gwneud ceisiadau am ddeunydd yn ymwybodol o'r gofynion o ran iaith.
35	Os byddwch yn trefnu digwyddiad cyhoeddus, neu'n ariannu o leiaf 50% o ddigwyddiad cyhoeddus, rhaid ichi sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg wrth hybu'r digwyddiad (er enghraifft, o ran y ffordd y mae'r digwyddiad yn cael ei hysbysebu neu y rhoddir cyhoeddusrwydd i'r digwyddiad)	Gweler F.uchod
36	Os byddwch yn trefnu digwyddiad cyhoeddus, neu'n ariannu o leiaf 50% o ddigwyddiad cyhoeddus, rhaid ichi sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg yn y digwyddiad (er enghraifft, mewn perthynas â gwasanaethau a gynigir i bersonau sy'n bresennol yn y digwyddiad, mewn perthynas ag arwyddion a arddangosir yn y digwyddiad, ac mewn perthynas â chyhoeddiadau sain a wneir ynddo)	Gweler F.uchod
37	Rhaid i unrhyw ddeunydd cyhoeddusrwydd neu ddeunydd hysbysebu yr ydych yn ei lunio gael ei lunio yn Gymraeg, ac os byddwch yn llunio'r deunydd hysbysebu yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid ichi beidio â thrin y fersiwn Gymraeg yn llai ffafriol na'r fersiwn Saesneg	Gweler F.uchod Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg.

38	Rhaid i unrhyw ddeunydd yr ydych yn ei arddangos yn gyhoeddus gael ei arddangos yn Gymraeg, a rhaid ichi beidio â thrin unrhyw fersiwn Gymraeg o'r deunydd yn llai ffafriol na'r fersiwn Saesneg	Gweler E.uchod Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg.
41	Os byddwch yn llunio'r dogfennau a ganlyn rhaid ichi eu llunio yn Gymraeg - (a) agendâu, cofnodion a phapurau eraill sydd ar gael i'r cyhoedd, sy'n ymwneud â chyfarfod o fwrdd rheoli neu gabinet; (b) agendâu, cofnodion a phapurau eraill ar gyfer cyfarfodydd, cynadleddau neu seminarau sy'n agored i'r cyhoedd. Rhaid cydymffurfio â safon 41 (a) ymhob amgylchiad, ac eithrio: papurau eraill sydd ar gael i'r cyhoedd yn ymwneud â chyfarfod o fwrdd rheoli neu gabinet. Rhaid cydymffurfio â safon 41 (b) ymhob amgylchiad, ac eithrio: papurau eraill ar gyfer cyfarfodydd sy'n agored i'r cyhoedd.	Gweler E.uchod Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg.
42	Rhaid i unrhyw drwydded neu dystysgrif yr ydych yn ei llunio gael ei llunio yn Gymraeg	Gweler E.uchod
43	Rhaid i unrhyw lyfryn, taflen, pamffled neu gerdyn yr ydych yn ei lunio neu ei llunio er mwyn darparu gwybodaeth i'r cyhoedd gael ei lunio neu ei llunio yn Gymraeg	Gweler E.uchod Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg.
44	Os byddwch yn llunio'r dogfennau a ganlyn, a'u bod ar gael i'r cyhoedd, rhaid ichi eu llunio yn Gymraeg – (a) polisiau, strategaethau, adroddiadau blynyddol a chynlluniau corfforaethol; (b) canllawiau a chodau ymarfer; (c) papurau ymgynghori	Gweler E.uchod Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg.
45	Rhaid i unrhyw reolau yr ydych yn eu cyhoeddi sy'n gymwys i'r cyhoedd gael eu cyhoeddi yn Gymraeg	Gweler E.uchod
46	Pan fyddwch yn rhyddhau unrhyw ddatganiad i'r wasg, rhaid ichi ei ryddhau yn Gymraeg, ac os oes fersiwn Gymraeg a fersiwn Saesneg o ddatganiad, rhaid ichi ryddhau'r ddwy fersiwn ar yr un pryd. Rhaid cydymffurfio â safon 46 ymhob amgylchiad, ac eithrio: Datganiadau i'r wasg a wnaed mewn argyfwng. (Mae i "argyfwng" yr un ystyr ag a roddir i "emergency" yn adran 1 o Ddeddf Argyfyngau Sifil Posibl 2004.)	Gweler E.uchod
47	Os byddwch yn llunio dogfen at ddefnydd y cyhoedd, a phan nad oes safon arall wedi ei gwneud yn ofynnol ichi ei llunio yn Gymraeg, rhaid ichi ei llunio yn Gymraeg - (a) os yw pwnc y ddogfen yn awgrymu y dylid ei llunio yn Gymraeg, neu (b) os yw'r gynulleidfa a ragwelir, a'u disgwyliadau, yn awgrymu y dylid llunio'r ddogfen yn Gymraeg	Gweler E.uchod

48	Os byddwch yn llunio dogfen yn Gymraeg ac yn Saesneg (pa un ai ydynt yn fersiynau ar wahân ai peidio), rhaid ichi beidio â thrin unrhyw fersiwn Gymraeg yn llai ffafriol na'r fersiwn Saesneg	Gweler E.uchod Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg.
49	Os byddwch yn llunio fersiwn Gymraeg a fersiwn Saesneg o ddogfen ar wahân, rhaid ichi sicrhau bod y fersiwn Saesneg yn datgan yn glir bod y ddogfen hefyd ar gael yn Gymraeg	Gweler F.uchod Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg.
50	Rhaid i unrhyw ffurflen yr ydych yn ei llunio at ddefnydd y cyhoedd gael ei llunio yn Gymraeg	Gweler F.uchod Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg.
50A	Os byddwch yn llunio fersiwn Gymraeg a fersiwn Saesneg o ffurflen ar wahân, rhaid ichi sicrhau bod y fersiwn Saesneg yn datgan yn glir bod y ffurflen hefyd ar gael yn Gymraeg	Gweler F.uchod Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg.
50B	Os byddwch yn llunio ffurflen yn Gymraeg ac yn Saesneg (pa un ai ydynt yn fersiynau ar wahân ai peidio), rhaid ichi sicrhau nad yw'r fersiwn Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r fersiwn Saesneg, a rhaid ichi beidio â gwahaniaethu rhyngddynt o ran unrhyw ofynion sy'n berthnasol i'r ffurflen (er enghraifft mewn perthynas ag unrhyw ddyddiad cau ar gyfer cyflwyno'r ffurflen neu mewn perthynas â'r amser a ganiateir ar gyfer ymateb i gynnwys y ffurflen)	Gweler F.uchod Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg.
51	Os byddwch yn mewnosod gwybodaeth ar fersiwn Gymraeg o ffurflen (er enghraifft, cyn ei hanfon at aelod o'r cyhoedd er mwyn iddo wirio'r cynnwys neu er mwyn iddo lenwi gweddill y ffurflen), rhaid ichi sicrhau bod yr wybodaeth yr ydych yn ei mewnosod yn cael ei mewnosod yn Gymraeg	Gweler F.uchod Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg.
52	Rhaid ichi sicrhau - (a) bod testun pob tudalen ar eich gwefan ar gael yn Gymraeg, (b) bod pob tudalen Gymraeg ar eich gwefan yn gweithredu'n llawn, ac (c) nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg ar eich gwefan	G. Mae ein gwefan gorfforaethol www.pembrokeshire.gov.uk / www.sir-benfro.gov.uk yn gwbl ddwyieithog. Ceir mynediad trwy sgrîn splash, sy'n galluogi defnyddwyr i ddewis naill ai Cymraeg neu Saesneg. Mae togl, sy'n galluogi defnyddwyr i newid rhwng Cymraeg a Saesneg, wedi'i gynnwys ar waelod pob tudalen. Byddwn yn monitro'r nifer o weithiau yr edrychir ar y tudalennau www.pembrokeshire.gov.uk a www.sir-benfro.gov.uk fel rhan o'n Hadroddiad Blynyddol. Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg.

55	Os oes gennych dudalen Gymraeg ar eich gwefan sy'n cyfateb i dudalen Saesneg, rhaid ichi nodi'n glir ar y dudalen Saesneg bod y dudalen hefyd ar gael yn Gymraeg, a darparu dolen uniongyrchol at y dudalen Gymraeg ar y dudalen Saesneg gyfatebol	Gweler G.uchod
56	Rhaid ichi ddarparu'r rhyngwyneb a'r dewislenni ar bob tudalen ar eich gwefan yn Gymraeg	Gweler G.uchod
57	Rhaid i bob ap yr ydych yn ei gyhoeddi weithredu'n llawn yn Gymraeg, a rhaid ichi beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg o ran yr ap hwnnw	Mae pob ap a gyhoeddir gennym yn gweithio'n llawn yn Gymraeg ac nid yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg ar yr apiau hynny.
58	Pan fyddwch yn defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol, rhaid ichi beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg	<p>H. Mae cyfarwyddiadau i gyflogeion wedi'u cynnwys yn 'Safonau, Gwasanaethau ac Adnoddau Cyfathrebu – Canllawiau i Gyflogeion' ac yn ein Polisi ar y Cyfryngau Cymdeithasol. Mae'r ddogfen Canllawiau i Gyflogeion yn rhan o Raglen Sefydlu'r Cyngor. Mae'r ddwy ddogfen ar gael ar y Fewnrwyd a gellir eu lawrlwytho fel ffeiliau PDF hefyd i'w dosbarthu i gyflogeion sydd heb fynediad at y Fewnrwyd. Mae ein tîm Gwasanaethau Digidol hefyd yn cael eu briffio i sicrhau bod cyflogeion sy'n gweinyddu safleoedd y cyfryngau cymdeithasol ar ran y Cyngor yn ymwybodol o'r gofynion.</p> <p>Byddwn yn adrodd ar nifer y bobl sy'n hoffi / dilyn ein prif safleoedd corfforaethol ar y cyfryngau cymdeithasol (gweler isod) fel rhan o'n Hadroddiad Blynyddol: www.facebook.com/pembrokeshirecountycouncil www.facebook.com/cyngorsirpenfro www.twitter.com/pembrokeshire www.twitter.com/cyngorsirpenfro</p> <p>Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg</p>
59	Os bydd person yn cysylltu â chi drwy'r cyfryngau cymdeithasol yn Gymraeg, rhaid ichi ateb yn Gymraeg (os oes angen ateb)	Gweler H.uchod
60	Rhaid ichi sicrhau bod unrhyw beiriannau hunanwasanaeth sydd gennych yn gweithio'n llawn yn Gymraeg, a rhaid peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg mewn perthynas â'r peiriant hwnnw	Mae'r holl beiriannau hunanwasanaeth sydd gennym yn gweithio'n llawn yn Gymraeg ac nid yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg ar y peiriannau hynny
61	Pan fyddwch yn gosod arwydd newydd neu'n adnewyddu arwydd (gan gynnwys arwyddion dros dro) rhaid i unrhyw destun sy'n cael ei arddangos ar	Gweler F.uchod

	yr arwydd gael ei arddangos yn Gymraeg (pa un ai ar yr un arwydd sy'n arddangos y testun cyfatebol yn Saesneg neu ar arwydd ar wahân); ac os yw'r un testun yn cael ei arddangos yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid ichi beidio â thrin y testun Cymraeg yn llai ffafriol na'r testun Saesneg	Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg
62	Pan fyddwch yn gosod arwydd newydd neu'n adnewyddu arwydd (gan gynnwys arwyddion dros dro), a bod yr arwydd hwnnw'n cyfleu yr un wybodaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg, rhaid i'r testun Cymraeg gael ei roi mewn safle fel mai hwnnw sy'n debygol o gael ei ddarllen yn gyntaf	Gweler F.uchod Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg
63	Rhaid ichi sicrhau bod y testun Cymraeg ar arwyddion yn gywir o ran ystyr a mynegiant	Gweler F.uchod Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg
64	Rhaid i unrhyw wasanaeth derbynfa yr ydych yn ei roi ar gael yn Saesneg hefyd fod ar gael yn Gymraeg, a rhaid i unrhyw berson sydd am gael gwasanaeth derbynfa Cymraeg beidio â chael ei drin yn llai ffafriol na pherson sydd am gael gwasanaeth derbynfa Saesneg	Cafodd penodiadau newydd ar gyfer unrhyw swyddi, lle mae gwasanaethau derbynfa'n rhan o'r dyletswyddau, eu dynodi'n wreiddiol fel rhai lle'r oedd yn ofynnol dysgu Cymraeg ar ôl penodi. Cafodd cyflogeion presennol a oedd yn darparu gwasanaethau derbynfa gynnig hyfforddiant iaith Gymraeg hefyd. O 01/01/20 mae penodiadau newydd ar gyfer unrhyw swyddi lle mae gwasanaethau derbynfa'n rhan o'r dyletswyddau wedi'u dynodi'n rhai lle mae'r Gymraeg yn hanfodol. Byddwn yn adrodd ar ddynodiadau swyddi gwag a hysbysebiri fel rhan o'n Hadroddiad Blynyddol. Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg
65	Os byddwch yn trefnu ymweliad neu apwyntiad i berson ("P") ymlaen llaw a fydd yn golygu y bydd P yn dod i'ch derbynfa, rhaid ichi ofyn i P a yw'n dymuno cael gwasanaeth derbynfa Cymraeg (oni bai eich bod yn gwybod eisoes a yw P yn dymuno cael y gwasanaeth hwnnw yn Gymraeg)	Gweler uchod
65A	Rhaid ichi ddarparu gwasanaeth derbynfa wyneb yn wyneb Cymraeg i berson ("P") os byddwch wedi trefnu ymweliad neu apwyntiad ymlaen llaw i P, a - (a) bod P wedi eich hysbysu ymlaen llaw ei fod yn dymuno cael gwasanaeth Cymraeg, neu (b) eich bod eisoes yn gwybod bod P yn dymuno cael y gwasanaeth yn Gymraeg	Gweler uchod

67	Rhaid ichi arddangos arwydd yn eich derbynfa sy'n datgan (yn Gymraeg) fod croeso i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg yn y dderbynfa	Mae arwyddion dwyieithog wedi cael eu cyflenwi i'r holl fannau gwasanaeth derbynfa. Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg
68	Rhaid ichi sicrhau bod staff yn y dderbynfa sy'n gallu darparu gwasanaeth derbynfa Cymraeg yn gwisgo bathodyn sy'n cyfleu hynny	Mae rheolwyr manau gwasanaeth derbynfa wedi cael lanierdydd ar gyfer eu cyflogeion a gallant gael rhai ychwanegol / newydd gan y Gwasanaethau Cyfleusterau. Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg
69	Rhaid i unrhyw hysbysiad swyddogol yr ydych yn ei gyhoeddi neu ei arddangos gael ei gyhoeddi neu ei arddangos yn Gymraeg, a rhaid ichi beidio â thrin unrhyw fersiwn Gymraeg o'r hysbysiad yn llai ffafriol na fersiwn Saesneg ohono	Gweler F.uchod
70	Pan ydych yn cyhoeddi neu'n arddangos hysbysiad swyddogol sy'n cynnwys testun Cymraeg yn ogystal â thestun Saesneg, rhaid i'r testun Cymraeg gael ei leoli fel ei fod yn debygol o gael ei ddarllen yn gyntaf.	Gweler F.uchod Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg
71	Rhaid i unrhyw ddogfennau yr ydych yn eu cyhoeddi sy'n ymwneud â cheisiadau am grant gael eu cyhoeddi yn Gymraeg, a rhaid ichi beidio â thrin fersiwn Gymraeg o'r dogfennau hynny yn llai ffafriol na fersiwn Saesneg ohonynt	I. Rydym wedi datblygu dogfen Canllawiau Atodol i Reolwyr, sy'n cynnwys gwybodaeth am ddarparu cyllid grant, ynghyd â Pholisi ar Ddyfarnu Grantiau (Y Gymraeg). Mae'r rhain ar gael ar ein Mewnrwyd a gellir eu lawrlwytho fel ffeiliau PDF i'w dosbarthu i gyflogeion sydd heb fynediad.
72	Pan fyddwch yn gwahodd ceisiadau am grant, rhaid ichi ddatgan yn y gwahoddiad y caniateir i geisiadau gael eu cyflwyno yn Gymraeg ac na fydd unrhyw gais a gyflwynir yn Gymraeg yn cael ei drin yn llai ffafriol na chais a gyflwynir yn Saesneg	Gweler I.uchod
72A	Rhaid ichi beidio â thrin ceisiadau am grant a gyflwynir yn Gymraeg yn llai ffafriol na cheisiadau a gyflwynir yn Saesneg (gan gynnwys, ymysg pethau eraill, mewn perthynas â'r dyddiad cau ar gyfer cael ceisiadau, ac mewn perthynas ag amseriad rhoi gwybod i ymgeiswyr am benderfyniadau)	Gweler I.uchod
74	Os byddwch yn cael cais am grant yn Gymraeg, a bod angen cyfweld ag ymgeisydd fel rhan o'ch asesiad o'r cais rhaid ichi - (a) cynnig darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg er mwyn i'r ymgeisydd allu defnyddio'r Gymraeg yn y cyfweiliad, a (b) os yw'r ymgeisydd yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfweiliad, darparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd at y diben hwnnw (os nad ydych yn cynnal y cyfweiliad yn Gymraeg heb wasanaeth cyfieithu)	Gweler E.uchod

75	Pan fyddwch yn rhoi gwybod i ymgeisydd beth yw'ch penderfyniad mewn perthynas â chais am grant, rhaid ichi wneud hynny yn Gymraeg os cyflwynwyd y cais yn Gymraeg	Gweler I.uchod
76	Rhaid i unrhyw wahoddiadau i dendro am gontract yr ydych yn eu cyhoeddi gael eu cyhoeddi yn Gymraeg, a rhaid ichi beidio â thrin fersiwn Gymraeg o unrhyw wahoddiad yn llai ffafriol na fersiwn Saesneg ohono. Rhaid cydymffurfio â safon 76 yn yr amgylchiadau isod: (a) os yw pwnc y gwahoddiad i dendro am gontract yn awgrymu y dylid ei gyhoeddi yn Gymraeg, neu (b) Os yw'r gynulleidfa a ragwelir, a'u disgwyliadau, yn awgrymu y dylid cyhoeddi'r gwahoddiad yn Gymraeg	J. Rydym wedi datblygu dogfen Canllawiau Atodol i Reolwyr, sy'n cynnwys gwybodaeth am dendro. Mae'r rhain ar gael ar ein Mewnwyd a gellir eu lawrlwytho fel ffeiliau PDF i'w dosbarthu i gyflogeion sydd heb fynediad. Byddwn yn adrodd ar nifer y tendrau a gyflwynwyd yn Gymraeg fel rhan o'n Hadroddiad Blynnyddol.
77	Pan fyddwch yn cyhoeddi gwahoddiadau i dendro am gontract, rhaid ichi ddatgan yn y gwahoddiad y caniateir i dendrau gael eu cyflwyno yn Gymraeg, ac na fydd tendr a gyflwynir yn Gymraeg yn cael ei drin yn llai ffafriol na thendr a gyflwynir yn Saesneg	Gweler J. uchod
77A	Rhaid ichi beidio â thrin tendr a gyflwynir yn Gymraeg yn llai ffafriol na thendr a gyflwynir yn Saesneg (gan gynnwys, ymysg pethau eraill, mewn perthynas â'r dyddiad cau ar gyfer cael tendrau, ac mewn perthynas ag amseriad rhoi gwybod i dendrwr am benderfyniadau)	Gweler J.uchod
79	Os byddwch yn cael tendr yn Gymraeg, a bod angen cyf-weld â thendrwr fel rhan o'ch asesiad o'r tendr rhaid ichi - (a) cynnig darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg fel bod modd i'r tendrwr ddefnyddio'r Gymraeg yn y cyfweiliad, a (b) os yw'r tendrwr yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfweiliad, darparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd at y diben hwnnw (os nad ydych yn cynnal y cyfweiliad yn Gymraeg heb wasanaeth cyfieithu)	Gweler E.uchod
80	Pan fyddwch yn rhoi gwybod i dendrwr beth yw'ch penderfyniad mewn perthynas â thendr, rhaid ichi wneud hynny yn Gymraeg os cyflwynwyd y tendr yn Gymraeg	Gweler J.uchod
81	Rhaid ichi hybu unrhyw wasanaeth Cymraeg a ddarperir gennych, a hysbysebu'r gwasanaeth hwnnw yn Gymraeg	Rydym yn amcanu at drefnu bod ein gwasanaethau i gyd yr un mor hygyrch yn Gymraeg ac yn Saesneg. Rydym yn hyrwyddo ein gwasanaethau yn Gymraeg ac yn Saesneg.
82	Os byddwch yn darparu gwasanaeth yn Gymraeg sy'n cyfateb i wasanaeth yr ydych yn ei ddarparu yn Saesneg, rhaid i unrhyw gyhoedduswydd neu ddogfen yr ydych yn ei llunio, neu wefan yr ydych yn ei chyhoeddi, sy'n cyfeirio at y gwasanaeth Saesneg nodi bod gwasanaeth cyfatebol ar gael yn Gymraeg	Gweler uchod i gyd.
83	Pan fyddwch yn llunio, yn diwygio neu'n cyflwyno eich hunaniaeth gorfforaethol, rhaid ichi beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg	Mae logo Cyngor Sir Penfro yn ddwyieithog ac yn trin y Gymraeg a'r Saesneg yn gyfartal.

		Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg.
84	Os byddwch yn cynnig cwrs addysg sy'n agored i'r cyhoedd, rhaid ichi ei gynnig yn Gymraeg. Rhaid cydymffurfio â safon 84 ymhob amgylchiad, ac eithrio: pan fo asesiad a gynhaliwyd yn unol â safon 86 yn dod i'r casgliad nad oes angen i'r cwrs hwnnw gael ei gynnig yn Gymraeg.	K. Er mwyn i ni allu rhedeg cyrsiau sy'n hyfyw mae arnom angen i isafswm o bobl gymryd rhan. Ein nod yw darparu cyrsiau'n ddwyieithog lle bynnag y bo'n bosibl. Pam fo cwsmer yn ymholi ynghylch cymryd rhan mewn cwrs byddwn yn gofyn iddynt a fyddai'n well ganddynt gymryd rhan yn Gymraeg yn unig. Byddwn yn darparu cyrsiau yn Gymraeg yn unig pan fo niferoedd yn cyrraedd yr isafswm. Cyhoeddir datganiad i'r perwyl hwn ar dudalennau gwe'r tudalennau sy'n darparu cyrsiau sy'n agored i'r cyhoedd.
86	Os byddwch yn datblygu cwrs addysg sydd i'w gynnig i'r cyhoedd, rhaid ichi asesu'r angen i'r cwrs hwnnw gael ei gynnig yn Gymraeg; a rhaid ichi sicrhau bod yr asesiad wedi ei gyhoeddi ar eich gwefan	Gweler K.uchod
87	Pan fyddwch yn cyhoeddi neges dros system annerch gyhoeddus, rhaid ichi wneud y cyhoeddiad hwnnw yn Gymraeg, ac os yw'r cyhoeddiad yn cael ei wneud yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid i'r cyhoeddiad gael ei wneud yn Gymraeg yn gyntaf	Nid ydym yn defnyddio system annerch gyhoeddus ar hyn o bryd ond rydym yn nodi'r gofyniad yn Safon 87 os bydd hyn yn newid yn y dyfodol.

Safonau Lluio Polisiâu

88	Pan fyddwch yn llunio polisi newydd, neu'n adolygu neu'n addasu polisi sydd eisoes yn bodoli, rhaid ichi ystyried pa effeithiau, os o gwbl (pa un ai yw'r rheini'n bositif neu'n andwyol) y byddai'r penderfyniad polisi yn eu cael ar – (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg	<p>L.Rydym wedi datblygu canllawiau a thempled corfforaethol ar gyfer Asesiadau Effaith Integredig. Mae gwybodaeth am Safonau Lluio Polisiâu wedi'i chynnwys yn ein dogfen Canllawiau Atodol i Reolwyr hefyd. Mae hon ar gael ar ein Mewnruwyd a gellir ei lawrlwytho fel ffeil PDF i'w dosbarthu i gyflogeion sydd heb fynediad. Mae cymorth a chynghor unigol ar gael gan y tîm Polisi a Phartneriaeth hefyd.</p> <p>Mae'r holl dempled i ar gyfer adrodd ar benderfyniadau gan Bwyllgorau ac aelodau dan drefniadau dirprwyo yn cynnwys adran lle mae'n ofynnol i awduron grynhoi effeithiau posibl ar y Gymraeg ac unrhyw fesurau gwella / lliniaru.</p> <p>Byddwn yn adrodd ar effaith bosibl penderfyniad polisi ar y Gymraeg ac unrhyw fesurau gwella / lliniaru posibl yn ein Hadroddiad Blynyddol.</p>
----	--	---

89	Pan fyddwch yn llunio polisi newydd, neu'n adolygu neu'n addasu polisi sydd eisoes yn bodoli, rhaid ichi ystyried sut y gellid llunio'r polisi (neu sut y gellid newid polisi sydd eisoes yn bodoli) fel y byddai'r penderfyniad polisi'n cael effeithiau positif, neu effeithiau mwy positif, ar - (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg	Gweler L.uchod
90	Pan fyddwch yn llunio polisi newydd, neu'n adolygu neu'n addasu polisi sydd eisoes yn bodoli, rhaid ichi ystyried sut y gellid llunio'r polisi (neu sut y gellid newid polisi sydd eisoes yn bodoli) fel na fyddai'r penderfyniad polisi'n cael effeithiau andwyol, neu fel y byddai'n cael effeithiau llai andwyol, ar - (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg	Gweler L.uchod
91	Pan fyddwch yn cyhoeddi dogfen ymgynghori sy'n ymwneud â phenderfyniad polisi, rhaid i'r ddogfen honno ystyried a cheisio barn ynghylch yr effeithiau (pa un ai yw'r rheini'n bositif neu'n andwyol) y byddai'r penderfyniad polisi o dan ystyriaeth yn eu cael ar - (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg	Gweler L.uchod
92	Pan fyddwch yn cyhoeddi dogfen ymgynghori sy'n ymwneud â phenderfyniad polisi, rhaid i'r ddogfen honno ystyried a cheisio barn ynghylch sut y gellid llunio neu addasu'r polisi o dan ystyriaeth fel y byddai'n cael effeithiau positif, neu effeithiau mwy positif, ar - (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg	Gweler L.uchod
93	Pan fyddwch yn cyhoeddi dogfen ymgynghori sy'n ymwneud â phenderfyniad polisi, rhaid i'r ddogfen honno ystyried a cheisio barn ynghylch sut y gellid llunio neu addasu'r polisi o dan ystyriaeth fel na fyddai'n cael effeithiau andwyol, neu fel y byddai'n cael effeithiau llai andwyol, ar - (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg	Gweler L.uchod
94	Rhaid ichi lunio a chyhoeddi polisi dyfarnu grantiau (neu, pan fo'n briodol, ddiwygio polisi sydd eisoes yn bodoli) sy'n ei gwneud yn ofynnol ichi ystyried y materion a ganlyn pan fyddwch yn gwneud penderfyniadau ynghylch dyfarnu grant - (a) pa effeithiau, os o gwbl (a pha un ai yw'r rheini'n bositif neu'n andwyol), y byddai dyfarnu grant yn eu cael ar - (i) cyfleoedd i bersonau	Gweler L.uchod

	<p>ddefnyddio'r Gymraeg, a (ii) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg; (b) sut y gellid gwneud neu weithredu penderfyniad (er enghraifft, drwy osod amodau grant) fel y byddai'n cael effeithiau positif, neu effeithiau mwy positif, ar - (i) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (ii) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg; (c) sut y gellid gwneud neu weithredu penderfyniad (er enghraifft, drwy osod amodau grant) fel na fyddai'n cael effeithiau andwyol, neu fel y byddai'n cael effeithiau llai andwyol ar - (i) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (ii) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg; (ch) a oes angen ichi ofyn i'r ymgeisydd am grant am unrhyw wybodaeth ychwanegol er mwyn eich cynorthwyo i asesu effaith dyfarnu grant ar - (i) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (ii) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.</p>	
95	<p>Pan fyddwch yn comisiynu neu'n gwneud gwaith ymchwil y bwriedir i'ch cynorthwyo i wneud penderfyniad polisi, rhaid ichi sicrhau bod yr ymchwil yn ystyried pa effeithiau, os o gwbl (a pha un ai ydynt yn rhai positif neu'n rhai andwyol), y byddai'r penderfyniad polisi sydd o dan ystyriaeth yn eu cael ar - (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg</p>	Gweler L.uchod
96	<p>Pan fyddwch yn comisiynu neu'n gwneud gwaith ymchwil y bwriedir i'ch cynorthwyo i wneud penderfyniad polisi, rhaid ichi sicrhau bod yr ymchwil yn ystyried sut y gellid gwneud y penderfyniad polisi sydd o dan ystyriaeth fel y byddai'n cael effeithiau positif, neu effeithiau mwy positif, ar - (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg</p>	Gweler L.uchod
97	<p>Pan fyddwch yn comisiynu neu'n gwneud gwaith ymchwil y bwriedir i'ch cynorthwyo i wneud penderfyniad polisi, rhaid ichi sicrhau bod yr ymchwil yn ystyried sut y gellid gwneud y penderfyniad polisi sydd o dan ystyriaeth fel na fyddai'n cael effeithiau andwyol, neu fel y byddai'n cael effeithiau llai andwyol, ar - (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg</p>	Gweler L.uchod

Safonau Gweithredol

98	Rhaid ichi ddatblygu polisi ar ddefnyddio'r Gymraeg yn fewnol, gyda'r bwriad o hybu a hwyluso defnyddio'r Gymraeg, a rhaid ichi gyhoeddi'r polisi hwnnw ar eich mewnrwyd	M.Rydym wedi datblygu polisi ar ddefnyddio'r Gymraeg yn fewnol ac mae'r polisi ar gael ar ein Mewnrwyd. Gellir ei lawrlwytho hefyd fel ffeil PDF i'w ddsbarthu i gyflogeion sydd heb fynediad at y Fewnrwyd
99	Pan fyddwch yn cynnig swydd newydd i unigolyn, rhaid ichi ofyn i'r unigolyn hwnnw a yw'n dymuno i'r contract cyflogaeth neu gontract am wasanaethau gael ei ddarparu yn Gymraeg; ac os yw'r unigolyn yn dymuno hynny rhaid ichi ddarparu'r contract yn Gymraeg	N.Mae ein Hymgynghorwyr a Rheolwyr Adnoddau Dynol wedi cael eu briffio ynghylch y gofyniad hwn
100	Rhaid ichi - (a) gofyn i bob cyflogai a fyddai'n dymuno cael unrhyw ohebiaeth bapur sy'n ymwneud â'i gyflogaeth, ac sydd wedi ei chyfeirio ato'n bersonol, yn Gymraeg, a (b) os yw cyflogai yn dymuno hynny, ddarparu unrhyw ohebiaeth o'r fath iddo yn Gymraeg	Cofnodir y dewis hwn trwy ein system Adnoddau Dynol ar-lein (i-Trent), sy'n hygyrch i'r holl gyflogeion. Byddwn yn adrodd ar nifer y cyflogeion y cofnodwyd eu bod yn dymuno cael gohebiaeth ynghylch eu cyflogaeth yn Gymraeg yn ein Hadroddiad Blynnyddol.
101	Rhaid ichi ofyn i bob cyflogai a fyddai'n dymuno cael unrhyw ddogfennau sy'n amlinellu anghenion neu ofynion ei hyfforddiant yn Gymraeg; ac os yw'n dymuno hynny rhaid ichi ddarparu unrhyw ddogfennau o'r fath iddo yn Gymraeg	O. Rydym wedi datblygu canllawiau ynghylch cwblhau Arfarniadau o Berfformiad, sy'n cynnwys adran ar anghenion a gofynion hyfforddi. Mae'r canllawiau'n hysbysu rheolwyr a chyflogeion bod gwaith papur Arfarnu Perfformiad ar gael ar y Fewnrwyd ac y gellir ei lawrlwytho fel ffeiliau PDF i'w ddsbarthu i gyflogeion sydd heb fynediad at y Fewnrwyd.
102	Rhaid ichi ofyn i bob cyflogai a fyddai'n dymuno cael unrhyw ddogfennau sy'n amlinellu ei amcanion perfformiad yn Gymraeg; ac os yw'n dymuno hynny rhaid ichi ddarparu unrhyw ddogfennau o'r fath iddo yn Gymraeg	Gweler O.uchod
103	Rhaid ichi ofyn i bob cyflogai a fyddai'n dymuno cael unrhyw ddogfennau sy'n amlinellu neu'n cofnodi ei gynllun gyrfa yn Gymraeg; ac os yw'n dymuno hynny rhaid ichi ddarparu unrhyw ddogfennau o'r fath iddo yn Gymraeg	Gweler O. uchod
104	Rhaid ichi ofyn i bob cyflogai a fyddai'n dymuno cael unrhyw ffurflenni sy'n cofnodi ac yn awdurdodi - (a) gwyliau, (b) absenoldebau o'r gwaith, ac (c) oriau gwaith hyblyg, yn Gymraeg; ac os yw'n dymuno hynny rhaid ichi ddarparu unrhyw ffurflenni o'r fath iddo yn Gymraeg	Mae'r ffurflenni hyn ar gael i'w lawrlwytho o'r Fewnrwyd yn Gymraeg.
105	Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch ymddygiad yn y gweithle, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg	P. Mae polisiau sy'n ymwneud â'r Safon hon ar gael i'w lawrlwytho o'r Fewnrwyd yn Gymraeg.
106	Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch iechyd a lles yn y gweithle, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg	Gweler P.uchod
107	Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch cyflogau neu fuddion yn y gweithle, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg	Gweler P.uchod

108	Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch rheoli perfformiad, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg	Gweler P. uchod
109	Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch absenoldeb o'r gwaith, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg	Gweler P.uchod
110	Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch amodau gwaith, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg	Gweler P.uchod
111	Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch patrymau gwaith, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg	Gweler P.uchod
112	Rhaid ichi ganiatáu i bob aelod o'ch staff - (a) gwneud a cwynion ichi yn Gymraeg, (b) ymateb i unrhyw gŵyn a wnaed amdano ef yn Gymraeg.	Gweler N.uchod. Mae hyn hefyd wedi'i gynnwys yn ein polisi ar ddefnyddio'r Gymraeg yn fewnol, sydd ar gael i'w lawrlwytho o'r Fewnwyd. Byddwn yn adrodd ar nifer y cyflogeion sy'n cyfleu cwynion i ni yn Gymraeg fel rhan o'n Hadroddiad Blynnyddol
112A	Rhaid ichi ddatgan mewn unrhyw ddogfen sydd gennych sy'n nodi eich gweithdrefnau ar gyfer gwneud cwynion y caiff pob aelod o staff (a) gwneud cwyn ichi yn Gymraeg, a ymateb i gŵyn a wnaed amdano ef yn Gymraeg; a rhaid ichi hefyd roi gwybod i bob aelod o staff am yr hawl honno.	Gweler N.uchod
114	Os byddwch yn cael cwyn gan aelod o staff neu'n cael cwyn ynghylch aelod o staff, a bod angen cyfarfod â'r aelod hwnnw o staff, rhaid ichi - (a) gofyn i'r aelod o staff a yw'n dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod; (b) esbonio y byddwch yn darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg at y diben hwnnw os yw'n ofynnol; ac os yw'r aelod o staff yn dymuno defnyddio'r Gymraeg, rhaid ichi ddarparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i'r Saesneg yn y cyfarfod (os nad ydych yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb wasanaeth cyfieithu)	Gweler E. ac N. uchod
115	Pan fyddwch yn rhoi gwybod i aelod o staff beth yw'ch penderfyniad mewn perthynas â chŵyn a wneir gan yr aelod hwnnw, neu mewn perthynas â chŵyn a wneir amdano ef, rhaid ichi wneud hynny yn Gymraeg os yw'r aelod hwnnw o staff - (a) wedi gwneud y gŵyn yn Gymraeg, (b) wedi ymateb yn Gymraeg i gŵyn amdano ef, (c) wedi gofyn bod cyfarfod ynglŷn â'r gŵyn yn cael ei gynnal yn Gymraeg, neu (ch) wedi gofyn am gael defnyddio'r Gymraeg mewn cyfarfod ynglŷn â'r gŵyn	Gweler N.uchod
116	Rhaid ichi ganiatáu i bob aelod o staff ymateb yn Gymraeg i honiadau a wneir yn ei erbyn mewn unrhyw broses ddisgyblu fewnol	Gweler N.uchod

116A	Rhaid ichi - (a) datgan mewn unrhyw ddogfen sydd gennych sy'n nodi eich trefniadau ar gyfer disgyblu staff y caiff unrhyw aelod o staff ymateb yn Gymraeg i unrhyw honiadau a wneir yn ei erbyn, a (b) os byddwch yn dechrau gweithdrefn ddisgyblu mewn perthynas ag aelod o staff, rhoi gwybod i'r aelod hwnnw o staff am yr hawl honno	Gweler N.uchod
118	Os byddwch yn trefnu cyfarfod ag aelod o staff ynghylch achos disgyblu mewn perthynas â'i ymddygiad, rhaid ichi - (a) gofyn i'r aelod o staff a yw'n dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, a (b) esbonio y byddwch yn darparu gwasanaeth cyfieithu at y diben hwnnw os yw'n ofynnol; ac, os yw'r aelod o staff yn dymuno defnyddio'r Gymraeg, rhaid ichi ddarparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i Saesneg yn y cyfarfod (os nad ydych yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb wasanaeth cyfieithu)	Gweler E. ac N. uchod
119	Pan fyddwch yn rhoi gwybod i aelod o staff beth yw'ch penderfyniad yn dilyn proses ddisgyblu, rhaid ichi wneud hynny yn Gymraeg os yw'r aelod hwnnw o staff - (a) wedi ymateb i honiadau yn ei erbyn yn Gymraeg, (b) wedi gofyn bod cyfarfod ynglŷn â'r broses ddisgyblu yn cael ei gynnal yn Gymraeg, neu wedi gofyn am gael defnyddio'r Gymraeg mewn cyfarfod ynglŷn â'r broses ddisgyblu	Gweler N.uchod
120	Rhaid ichi ddarparu meddalwedd gyfrifiadurol ar gyfer gwirio sillafu a gramadeg y Gymraeg i'ch staff, a darparu rhyngwynebau Cymraeg ar gyfer meddalwedd (pan fo rhyngwyneb ar gael)	Mae meddalwedd cyfrifiadurol ar gyfer gwirio sillafu a gramadeg yn Gymraeg ar gael o'r ddesg gymorth TG. Ceir gwybodaeth am hyn yn ein dogfen Safonau, Gwasanaethau ac Adnoddau Cyfathrebu (gweler A uchod).
122	Rhaid ichi sicrhau - (a) bod testun hafan eich mewnrwyd ar gael yn Gymraeg, (b) bod unrhyw destun Cymraeg ar hafan eich mewnrwyd (neu, pan fo'n berthnasol, bod hafan Gymraeg eich mewnrwyd) yn gweithredu'n llawn, ac nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg mewn perthynas â hafan eich mewnrwyd	Q. Mae gan ein mewnrwyd hafanau a dewislenni Cymraeg a Saesneg sy'n gwbl weithredol. Ceir togl yn y gornel uchaf ar y dde, fel bod defnyddwyr yn gallu newid rhwng Cymraeg a Saesneg.
124	Os oes gennych dudalen Gymraeg ar eich mewnrwyd sy'n cyfateb i dudalen Saesneg, rhaid ichi nodi'n glir ar y dudalen Saesneg bod y dudalen hefyd ar gael yn Gymraeg, a rhaid darparu dolen uniongyrchol i'r dudalen Gymraeg ar y dudalen Saesneg gyfatebol	Gweler Q.uchod
125	Rhaid ichi neilltuo a chynnal tudalen (neu dudalennau) ar eich mewnrwyd sy'n darparu gwasanaethau a deunydd cymorth i hybu'r Gymraeg ac i gynorthwyo eich staff i ddefnyddio'r Gymraeg	Mae gennym dudalen ar ein mewnrwyd, a ddiwedderir yn rheolaidd, sydd wedi'i neilltuo i ddarparu gwasanaethau a deunydd cymorth i hyrwyddo'r Gymraeg ac i gynorthwyo staff i ddefnyddio'u Cymraeg

126	Rhaid ichi ddarparu'r rhyngwyneb a'r dewislenni ar eich tudalennau mewnwyd yn Gymraeg	Gweler N.uchod
127	Rhaid ichi asesu sgiliau Cymraeg eich cyflogeion	R. Rydym wedi datblygu offeryn hunanasesu, y gellir ei gwblhau a'i ddiweddarau ar i-Trent, sy'n hygyrch i'r holl gyflogeion. Mae canllawiau ynghylch ei gwblhau ar gael i'w lawrlwytho o'r Fewnwyd. Byddwn yn adrodd ar nifer y cyflogeion sydd wedi cwblhau'r offeryn hunanasesu, gan ddynodi bod ganddynt sgiliau iaith Gymraeg ar Lefel 1 neu uwch, a'r rhai y cofnodwyd eu bod yn gallu siarad Cymraeg ar Lefel 3 neu 4 fel rhan o'n Hadroddiad Blynyddol.
128	Rhaid ichi ddarparu hyfforddiant yn Gymraeg yn y meysydd a ganlyn, os ydych yn darparu hyfforddiant o'r fath yn Saesneg - (a) recriwtio a chyf-weld; (b) rheoli perfformiad; (c) gweithdrefnau cwyno a disgyblu; (ch) ymsefydlu; delio â'r cyhoedd; ac (dd) iechyd a diogelwch	S. Byddwn yn adrodd ar ddarparu hyfforddiant o'r fath yn Gymraeg, a'r niferoedd a oedd yn bresennol fel rhan o'n Hadroddiad Blynyddol.
129	Rhaid ichi ddarparu hyfforddiant (yn Gymraeg) ar ddefnyddio'r Gymraeg yn effeithiol mewn (a) cyfarfodydd; (b) cyfweiliadau; ac (c) gweithdrefnau cwyno a disgyblu	Gweler S.uchod
130	Rhaid ichi ddarparu cyfleoedd yn ystod oriau gwaith – (a) i'ch cyflogeion gael gwersi Cymraeg sylfaenol, a (b) i gyflogeion sy'n rheoli pobl eraill gael hyfforddiant ar ddefnyddio'r Gymraeg yn eu rôl fel rheolwyr	T. Rydym yn darparu ystod eang o gyfleoedd dysgu Cymraeg i'n cyflogeion. Byddwn yn adrodd ar y niferoedd sy'n mynychu cyrsiau iaith Gymraeg fel rhan o'n Hadroddiad Blynyddol. Ar gyfer hyfforddiant i reolwyr gweler S. uchod
131	Rhaid ichi ddarparu cyfleoedd i'ch cyflogeion sydd wedi cwblhau hyfforddiant Cymraeg sylfaenol gael hyfforddiant pellach yn rhad ac am ddim er mwyn datblygu eu sgiliau yn yr iaith	Gweler T.uchod
132	Rhaid ichi ddarparu cyrsiau hyfforddi er mwyn i'ch cyflogeion ddatblygu - (a) ymwybyddiaeth o'r Gymraeg (gan gynnwys ymwybyddiaeth am hanes yr iaith a'i lle yn niwylliant Cymru); (b) dealltwriaeth o'r ddyletswydd i weithredu yn unol â safonau'r Gymraeg; (c) dealltwriaeth am y modd y gellir defnyddio'r Gymraeg yn y gweithle	Rydym wedi datblygu modiwl e-ddysgu ymwybyddiaeth o'r Gymraeg, sydd ar gael i'r holl gyflogeion trwy ein system Pod (dysgu a datblygu ar-lein).
133	Pan fyddwch yn darparu gwybodaeth i gyflogeion newydd (er enghraifft, fel rhan o broses ymsefydlu), rhaid ichi ddarparu gwybodaeth er mwyn codi eu hymwybyddiaeth o'r Gymraeg	Mae ein cwrs a deunydd cymorth Croeso i Gyflogeion yn cynnwys gwybodaeth am y Gymraeg a Safonau'r Gymraeg.
134	Rhaid ichi ddarparu geiriad neu logo ar gyfer llofnodion e-bost eich staff sy'n eu galluogi i ddynodi a ydynt yn siarad Cymraeg yn rhugl neu'n dysgu'r iaith	Gweler A.uchod

135	Rhaid ichi ddarparu geiriad ar gyfer eich cyflogeion fydd yn eu galluogi i gynnwys fersiwn Gymraeg o'u manylion cyswllt mewn negeseuon e-byst, ac i ddarparu fersiwn Gymraeg o unrhyw neges sy'n hysbysu pobl eraill nad ydynt ar gael i ateb negeseuon ebost	Gweler A.uchod
136	Pan fyddwch yn asesu'r anghenion ar gyfer swydd newydd neu swydd wag, rhaid ichi asesu'r angen am sgiliau yn y Gymraeg, a'i chategoreiddio fel swydd pan fo un neu ragor o'r canlynol yn gymwys (a) bod sgiliau yn y Gymraeg yn hanfodol; (b) bod angen dysgu sgiliau yn y Gymraeg pan benodir rhywun i'r swydd; (c) bod sgiliau yn y Gymraeg yn ddymunol; neu (ch) nad yw sgiliau yn y Gymraeg yn angenrheidiol	<p>U. Mae ein Hymgynghorwyr a Rheolwyr Adnoddau Dynol wedi cael eu briffio ynghylch gofynion y Safonau mewn perthynas â recriwtio. Mae Canllawiau Adnoddau Dynol ynghylch prosesau recriwtio ar gael ar y Fewnwyd. Mae ein dogfen Canllawiau Atodol i Reolwyr hefyd yn cynnwys gwybodaeth am recriwtio. Mae'r ddwy ddogfen ar gael i'w lawrlwytho o'r Rhyngwyd.</p> <p>Byddwn yn adrodd ar nifer y swyddi a ddynodir dan bob categori fel rhan o'n hadroddiad blynyddol.</p> <p>Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg.</p>
136A	Os byddwch wedi categoreiddio swydd fel un sy'n gofyn bod sgiliau yn y Gymraeg yn hanfodol, yn ddymunol neu fod angen eu dysgu, rhaid ichi - (a) pennu hynny wrth hysbysebu'r swydd, a (b) hysbysebu'r swydd yn Gymraeg	Gweler U.uchod
137	Pan fyddwch yn hysbysebu swydd, rhaid ichi ddatgan y caniateir i geisiadau gael eu cyflwyno yn Gymraeg, ac na fydd cais a gyflwynir yn y Gymraeg yn cael ei drin yn llai ffafriol na chais a gyflwynir yn Saesneg	Gweler U.uchod
137A	Os byddwch yn cyhoeddi - (a) ffurflenni cais am swyddi; (b) deunydd esboniadol ynghylch eich proses ar gyfer ymgeisio am swyddi; (c.)gwybodaeth am eich proses gyf-weld, neu am unrhyw ddulliau asesu eraill wrth ymgeisio am swyddi; (ch) swydd-ddisgrifiadau; rhaid ichi eu cyhoeddi yn Gymraeg a rhaid ichi sicrhau nad ydych yn trin unrhyw fersiynau Cymraeg o'r dogfennau yn llai ffafriol na fersiynau Saesneg ohonynt	<p>Mae'r dogfennau hyn ar gael yn Gymraeg ac yn Saesneg trwy'r adran recriwtio ar ein gwefan.</p> <p>Gellir monitro cydymffurfiaeth hefyd trwy arolwg sicrwydd blynyddol Comisiynydd y Gymraeg.</p>
137B	Rhaid ichi beidio â thrin cais am swydd a wneir yn Gymraeg yn llai ffafriol na chais a wneir yn Saesneg (gan gynnwys, ymysg pethau eraill, o ran y dyddiad	Gweler U.uchod

	cau yr ydych yn ei osod ar gyfer cael ceisiadau, ac o ran amseriad rhoi gwybod i unigolion ynghylch penderfyniadau)	
139	Rhaid ichi sicrhau bod eich ffurflenni cais am swyddi - (a) yn rhoi lle i unigolion nodi eu bod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg mewn cyfweiliad neu ddull arall o asesiad, a (b) yn esbonio y byddwch yn darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg at y diben hwnnw os oes angen; ac, os yw'r unigolyn yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfweiliad neu'r asesiad, rhaid ichi ddarparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd yn y cyfweiliad neu asesiad (os nad ydych yn cynnal y cyfweiliad neu'r asesiad yn Gymraeg heb y gwasanaeth cyfieithu hwnnw)	Gweler E. ac U. uchod
140	Pan fyddwch yn rhoi gwybod i unigolyn beth yw'ch penderfyniad mewn perthynas â chais am swydd, rhaid ichi wneud hynny yn Gymraeg os gwnaed y cais yn Gymraeg	Gweler U.uchod
141	Pan fyddwch yn gosod arwydd newydd neu'n adnewyddu arwydd yn eich gweithle (gan gynnwys arwyddion dros dro), rhaid i unrhyw destun sy'n cael ei arddangos ar yr arwydd gael ei arddangos yn Gymraeg (pa un ai ar yr un arwydd sy'n arddangos y testun Saesneg cyfatebol neu ar arwydd ar wahân), ac os yw'r un testun yn cael ei arddangos yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid ichi beidio â thrin y testun Cymraeg yn llai ffafriol na'r testun Saesneg	Gweler D.uchod
142	Pan fyddwch yn gosod arwydd newydd neu'n adnewyddu arwydd yn eich gweithle (gan gynnwys arwyddion dros dro), a bod yr arwydd hwnnw'n cyfleu yr un wybodaeth yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid i'r testun Cymraeg gael ei roi mewn safle fel mai hwnnw sy'n debygol o gael ei ddarllen yn gyntaf	Gweler D.uchod
143	Rhaid ichi sicrhau bod y testun Cymraeg ar arwyddion a arddangosir yn eich gweithle yn gywir o ran ystyr a mynegiant	Gweler D.uchod
144	Pan fyddwch yn gwneud cyhoeddiadau dros offer sain yn eich gweithle, rhaid i'r cyhoeddiad hwnnw gael ei wneud yn Gymraeg, ac os gwneir y cyhoeddiad yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid i'r cyhoeddiad gael ei wneud yn Gymraeg yn gyntaf	Nid ydym yn gwneud cyhoeddiadau yn y gweithle gan ddefnyddio offer sain ar hyn o bryd ond rydym wedi nodi gofynion Safon 144 os bydd hyn yn newid yn y dyfodol.